

VARNOSTNI LIST	Stran 1 od 8
	Datum izdaje: 16.11.2006
Ime izdelka: CEGIPS	Datum revidirane revizije: 09.08.2018
	Štev. revidirane revizije: 6

1. Identifikacija snovi / zmesi in družbe / podjetja

1.1.	Identifikator izdelka (registracijska številka snovi):	CEGIPS	Ident: P077941, P077941
1.2.	Pomembne identificirane uporabe snovi ali zmesi in odsvetovane uporabe:	Dodatek cementu, surovina v gradbenih materialih, gnojilo za zemljo.	
1.3.	Podatki o dobavitelju (proizvajalec, uvoznik, edini predstavnik, nadaljnji uporabnik, distributer):		
1.3.1.	Naziv dobavitelja:	CINKARNA CELJE, d.d.	PE TITANOV DIOKSID
1.3.2.	Naslov dobavitelja s telefonsko št.:	Kidričeva 26, 3001 Celje - Slovenija, +386 3 427 60 00	
1.3.3.	Kontaktna oseba (elektronski naslov):	anja.pfeifer@cinkarna.si	
1.4.	Telefonska številka za nujne primere:	V primeru zdravstvene nevarnosti se posvetujte z osebnim ali dežurnim zdravnikom, v primeru življenjske nevarnosti pokličite telefonsko številko 112. Dodatne informacije so na voljo: ob delovnikih od 7-15 ure na telefonsko številko: +386 (0)3 427 6573	

2. Ugotovitev nevarnosti

2.1.	Razvrstitev snovi ali zmesi:	Razvrstitev v skladu z Uredbo (ES) št.1272/2008 (CLP) in njenimi dopolnitvami in spremembami snov ne zapade kot nevarna.
Sklic na 16. točko varnostnega lista		
2.2.	Elementi etikete:	V skladu z Uredbo (ES) št.1272/2008 in njenimi dopolnitvami, snov ne zapade kot nevarna.
2.3.	Druge nevarnosti:	Ni posebnih nevarnosti. Pri suhem mletju lahko nastanejo večje količine prahu.

3. Sestava / podatki o sestavinah

3.1.	Snov				
Naziv	CAS št. EC št. Indeks št.	Registracijska št. REACH / Referenčna št.	% ut./vol./ mejne konc.	Razvrstitev v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008 (CLP)	
				Stavki o nevarnostni (H)	Razred in kategorija nevarnosti
Kalcijev sulfat dihidrat	7778-18-9 231-900-3	01-2119444918-26-0164	> 95 %		

Sklic na 16. točko varnostnega lista

4. Ukrepi prve pomoči

Cinkarna Celje, VARNOSTNI LIST	Stran 2 od 8
Ime izdelka: CEGIPS	

4.1.	Opis ukrepov za prvo pomoč	
	Po vdihavanju:	Pri izpostavljenosti večji količini prahu, ponesrečenca prenesti na svež zrak. V primeru prekinitve dihanja nuditi umetno dihanje. Če je dihanje oteženo je potrebno dati kisik. Poiskati zdravniško pomoč.
	Po stiku s kožo:	Če na koži začutimo neprijeten občutek je potrebno kožo spirati z večjo količino vode (15 min). Odstraniti/sleči kontaminirana oblačila in čevlje. Poiskati zdravniško pomoč. Pred ponovno uporabo je potrebno oblačila in čevlje temeljito očistiti. Kalcijev sulfat dihidrat je naravna sol, ki ni nevarna ob stiku s kožo. Do sedaj še ni znanih alergijskih reakcij.
	Po stiku z očmi:	Spirati z veliko količino vode (15 min) pri odpirajoči očesni reži. Takoj poiskati zdravniško pomoč.
	Po zaužitju:	Takoj izzvati bruhanje in poiskati zdravniško pomoč. Nezavestni osebi ne smemo dajati ničesar v usta.
4.2.	Najpomembnejši simptomi in učinki, akutni in zapozneli:	Do sedaj ni zabeleženih posebnih simptomov ali učinkov.
4.3.	Navedba kakršne koli takojšnje medicinske oskrbe in posebnega zdravljenja:	Ni poznana, saj do sedaj še ni zabeleženih nobenih akutnih in zapoznelih simptomov in učinkov.

5. Protipožarni ukrepi

5.1.	Sredstva za gašenje	
	Ustrezna sredstva za gašenje:	Če je produkt udeležen v požaru se lahko uporabijo vsa gasilna sredstva, ki so na voljo in primerna glede na okoliški požar.
	Neustrezna sredstva za gašenje:	Ni znanih neustreznih sredstev za gašenje.
5.2.	Posebne nevarnosti v zvezi s snovjo ali zmesjo	
	Nevarni proizvodi izgoravanja:	Ni poznano.
5.3.	Nasvet za gasilce:	Produkt sam po sebi ne gori. Ni potrebna posebna zaščita. Gašenje naj poteka v skladu z ostalimi okoliščinami.

6. Ukrepi ob nenamernih izpustih

6.1.	Osebni varnostni ukrepi, zaščitna oprema in postopki v sili	
6.1.1.	Za neusposobljeno osebje:	Zagotoviti prostorsko prezračevanje. Nositi je potrebno primerno osebno varovalno opremo. Izogibati se nastajanju prahu. Posebna nevarnost padca na mestu razsutja/razlitja.
6.1.2.	Za reševalce:	Zagotoviti prostorsko prezračevanje. Nositi je potrebno primerno osebno varovalno opremo. Izogibati se nastajanju prahu. Posebna nevarnost padca na mestu razsutja/razlitja. varovalno opremo. Izogibati se nastajanju prahu. Posebna nevarnost padca na mestu razsutja/razlitja.
6.2.	Okoljevarstveni ukrepi	Niso potrebni posebni ukrepi, saj snov ni okolju nevarna.
6.3.	Metode in materiali za zadrževanje in čiščenje	
6.3.1.	Primerne tehnike zadrževanja razlitja (ograditev, pokritje odvodnih kanalov, postopki omejevanja):	Primerne vse tehnike zadrževanja suhih snovi.

Cinkarna Celje, VARNOSTNI LIST	Stran 3 od 8
Ime izdelka: CEGIPS	

6.3.2.	Primerni postopki čiščenja	
	Tehnike nevtralizacije:	Ni potrebno.
	Tehnike dekontaminacije:	Ni potrebno.
	Vpojni materiali:	Ni potrebno.
	Tehnike čiščenja:	Priporočljivo je mokro pometanje, da se izognemo nastajanju prahu.
	Tehnike sesanja:	Sesanje je primerno, saj se izognemo nastajanju prahu.
	Oprema, potrebna za zadrževanje/čiščenje:	Lopata, metla ali sesalec in ustrezna embalaža.
6.3.3.	Neprimerne tehnike zadrževanja ali čiščenja:	Ni znanih neprimernih tehnik zadrževanja ali čiščenja.
6.4.	Sklicevanje na druge oddelke:	Ni sklica na druge oddelke.

7. Ravnanje in skladiščenje

7.1.	Varnostni ukrepi za varno ravnanje	
7.1.1.	Priporočila:	Izogibati se vdihavanju prahu. Uporabljat osebno varovalno opremo.
	Varno ravnanje s snovjo ali zmesjo:	Ni posebnosti, če produkt uporabljamo pravilno. Je nevnnetljiva trdna snov.
	Preprečitev ravnanja z nezdružljivimi snovmi:	Ni zavedeno.
	Preprečitev izpustov snovi ali zmesi:	Ni zavedeno.
7.1.2.	Splošna delovna higiena (prepovedano uživanje hrane in pijače ter kajenje na delovnih območjih in pijače ter kajenje na delovnih območjih; umivanje rok,...):	Prepovedano uživanje hrane in pijače ter kajenje na delovnih območjih. Po uporabi si je potrebno umiti roke. Odstranitev delovnih oblačil in zaščitne opreme pred vstopom v prostore, kjer se uživa hrana.
7.2.	Pogoji za varno skladiščenje, vključno z nezdružljivostjo	Razred skladiščenja: 13 Negorljivi trdni proizvodi
	Obvladovanje tveganja, povezana s/z	
	- eksplozivnimi atmosferami:	Ni zavedeno.
	- jedkimi snovmi:	Ni zavedeno.
	- nezdružljivimi snovmi ali zmesmi:	Ni zavedeno.
	- hlapljivimi snovmi:	Ni zavedeno.
	- morebitnim virom vžiga	Ni zavedeno.
	Nadzor učinkov	
	- vremenskih razmer:	Ni zavedeno.
	- okoljskega tlaka:	Ni zavedeno.
	- temperature:	Ni zavedeno.
	- sončne svetlobe:	Ni zavedeno.
	- vlažnosti:	Ni zavedeno.
	- tresljajev:	Ni zavedeno.

Cinkarna Celje, VARNOSTNI LIST	Stran 4 od 8
Ime izdelka: CEGIPS	

	Zagotovitev neoporečnost snovi ali zmesi z uporabo	
	- stabilizatorjev:	Ni zavedeno.
	- antioksidantov:	Ni zavedeno.
	Drugi nasveti, vključno s/z	
	- zahtevami o prezračevanju:	Za preprečevanje gorenja ni posebnih ukrepov, saj produkt ne gori. Če je možno uporabimo prostorsko in lokalno prezračevanje za preprečevanje prašenja. Za zaščito okolja ni posebnih ukrepov, če produkt uporabljamo pravilno.
	- posebnimi konstrukcijami za skladiščne prostore ali posode:	Za skladiščne prostore ali posode niso predvidene posebne konstrukcijske zahteve.
	- mejnimi količinami glede na pogoje skladiščenja:	Ni zavedeno.
	- združljivost embalaže:	Ni zavedeno.
7.3.	Posebne končne uporabe:	Glej prilogo (scenarij izpostavljenosti) in oddelek 1.2.

8. Nadzor izpostavljenosti / osebna zaščita

8.1.	Parametri nadzora	
8.1.1.	Mejna vrednost izpostavljenosti na delovnem mestu (MV):	Alveolna frakcija: 6 mg/m ³
Sklic na 16. točko varnostnega lista		
	DNEL	Do kratkoročne izpostavljenosti mejni koncentraciji kalcijevega sulfata lahko pride v situacijah, kjer nastane oblak prahu, npr. med praznjenjem transportnega zabojnika in vsipavanjem snovi v mešalno posodo ali med postopkom hitrega mešanja v odprti mešalni posodi. Dolgoročna izpostavljenost delavcev večjim koncentracijam kalcijevega sulfata, ki nastanejo med opisanimi procesi in dejavnostmi, se ocenjuje za vse situacije, kjer delavci bodisi uporabljajo odvodno prezračevalno napravo (LEV) ali ne, kjer ne uporabljajo zaščite za dihala ali pa uporabljajo zaščito z 90% učinkovitostjo. Pri zaprtih procesih (PROC 1,2,3) se predvideva, da bo koncentracija kalcijevega sulfata v zraku dosegla največ 1mg/m ³ , pri kalcinaciji (PROC 23) in v laboratoriju (PROC 15) pa 5 mg/m ³ .
	PNEC	V okolju bo kalcijev sulfat razpadel na kalcijeve in sulfatne ione, ki so v naravi močno razširjeni. Kalcij potrebujejo vodni organizmi, pomemben pa je tudi za ohranjanje kemičnega ravnovesja prsti, vode in rastlin. Sulfatni ioni bodo postali del žveplovega cikla ali pa jih bodo presnovili mikroorganizmi in rastline. Vseeno pa lahko visoke koncentracije antropogenega sulfata vodi povzročijo eutrofikacijo oz. akumulacijo rastlinskih hranil v vodah in posledično močno znižajo vsebnost kisika. Raziskave kažejo, da lahko visoke koncentracije sulfatov vplivajo na nižje oblike življenja, nato na spremembo biocenozo v vodah in posledično še na višje ravni življenja. Do sedaj še nimamo razpoložljivih podatkov o poizkusih merjenja omenjenih posrednih učinkov, vendar lahko pričakujemo, da bodo nizki (Völker, 2006).
8.2.	Nadzor izpostavljenosti	
8.2.1.	Ustrezen tehnično-tehnološki nadzor:	Za zaprte prostore uporabiti prostorsko in lokalno prezračevanje. Za industrijsko rabo uporabiti primerne filtre za dimnike.
8.2.2.	Osebni varnostni ukrepi	
	- zaščita dihal:	V primeru pojava prašenja uporabiti protiprašne respiratorje EN149:2001+A1:2009:FFP3.
	- zaščita kože:	Varovalna obleka - splošne zahteve (SIST EN 13688: 2013).

Ime izdelka: **CEGIPS**

- zaščita rok:	Rokavice SIST EN ISO 374-1:2017 Material: Nitrilni kavčuk ali PVC ali neopren ali lateks Čas prodiranja: ni relevantno (prah) Debelina rokavice: min 0,1 mm
- zaščita oči/obraza:	Varovalna očala, ki so ob straneh zaprta SIST EN 166:2002.
- toplotna nevarnost:	Je ni.
Drugo:	Umivanje rok pred odmori in na koncu delavnika.
8.2.3. Nadzor izpostavljenosti okolja:	Glej prilogo scenarij izpostavljenosti in oddelek 7.

9. Fizikalne in kemijske lastnosti

9.1.	Podatki o osnovnih fizikalnih in kemijskih lastnostih	
- videz:		Trden kristaličen prah.
- barva:		Lahko variira od bele do svetlo rumene in od sive do rdečkaste.
- vonj:		Brez.
- pH:		V vodni raztopini okoli 7.
- tališče/ledišče:		1450 °C.
- začetno vrelišče in območje vrelišča:		Ni poznano.
- plamenišče:		Ni poznano.
- hitrost izparevanja:		Ni poznano.
- vnetljivost (trdno, plinasto)		Ni poznana.
- zgornje/spodnje meje vnetljivosti ali eksplozivnosti:		Niso poznane.
- parni tlak:		Ni poznano.
- parna gostota:		Ni poznano.
- relativna gostota:		2,96 g/cm ³
- topnost:		Okrog 2 g/l (v vodi)
- porazdelitveni koeficient: n-oktanol/voda		Produkt je anorganski.
- temperatura samovžiga:		Ni poznana.
- temperatura razpadanja:		v CaSO ₄ x 0.5 H ₂ O in H ₂ O okoli 140 °C v CaSO ₄ in H ₂ O okoli 700 °C V CaO in SO ₃ okoli 1450 °C.
- viskoznost:		Ni poznano.
- eksplozivne lastnosti:		Nima eksplozivnih lastnosti.
- oksidativne lastnosti:		Nima oksidativnih lastnosti.
9.2.	Drugi podatki:	Ni.

10. Obstočnost in reaktivnost

Cinkarna Celje, VARNOSTNI LIST	Stran 6 od 8
Ime izdelka: CEGIPS	

10.1.	Reaktivnost:	Ni znanih materialov s katerimi bi produkt reagiral.
10.2.	Kemijska stabilnost:	Snov je stabilna pod normalnimi pogoji in pod pogoji predvidenimi za skladiščenje.
10.3.	Možnost poteka nevarnih reakcij:	Ob mešanju z vodno raztopino natrijevega karbonata se razvije ogljikov dioksid.
10.4.	Pogoji, ki se jim je potrebno izogniti:	Pod anaerobnimi pogoji je potrebno preprečiti kontaminiranje z vodo in z žveplo reducirajočimi bakterijami.
10.5.	Nezdružljivi materiali:	Ni poznanih.
10.6.	Nevarni produkti razgradnje:	Nad 1450 °C razpade v žveplov trioksid in kalcijev oksid.

11. Toksikološki podatki

11.1	Podatki o toksikoloških učinkih	Pri predpisani uporabi izdelka ni poznanih škodljivih učinkov.
------	--	--

Sklic na 16. točko varnostnega lista

	- akutna strupenost:	Po poznanih podatkih snov ne zapade pod akutno strupenost.
	- jedkost za kožo/draženje kože:	Ni poznano.
	- resne okvare oči/draženje:	Ni poznano.
	- preobčutljivost pri vdihavanju in preobčutljivost kože:	Ni poznano.
	- mutagenost za zarodne celice:	Ni poznano.
	- rakotvornost:	Ni poznano.
	- strupenost za razmnoževanje:	Ni poznano.
	- STOT - enkratna izpostavljenost:	Ni poznano.
	- STOT - ponavljajoča se izpostavljenost:	Ni poznano.
	- nevarnost pri vdihavanju:	Ni poznano.

12. Ekološki podatki

12.1.	Strupenost:	V okolju bo kalcijev sulfat razpadel na kalcijeve in sulfatne ione, ki so v naravi močno razširjeni. Kalcij potrebujejo vodni organizmi, pomemben pa je tudi za ohranjanje kemičnega ravnovesja prsti, vode in rastlin. Sulfatni ioni bodo postali del žveplovega cikla ali pa jih bodo presnovili mikroorganizmi in rastline. Vseeno pa lahko visoke koncentracije antropogenega sulfata vodi povzročijo evtrofikacijo oz. akumulacijo rastlinskih hranil v vodah in posledično močno znižajo vsebnost kisika. Raziskave kažejo, da lahko visoke koncentracije sulfatov vplivajo na nižje oblike življenja, nato na spremembo biocenozo v vodah in posledično še na višje ravni življenja. Do sedaj še nimamo razpoložljivih podatkov o poizkusih merjenja omenjenih posrednih učinkov, vendar lahko pričakujemo, da bodo nizki (Völker, 2006). Ekosistemi z zelo visoko koncentracijo geogenega kalcijevega sulfata se naravno pojavljajo v kraških regijah in s tem dokazujejo, da so se organizmi sposobni prilagoditi na tovrstne razmere.
12.2.	Obstojnost in razgradljivost:	V okolju bo kalcijev sulfat razpadel na kalcijeve in sulfatne ione, ki so v naravi močno razširjeni. Kalcij potrebujejo vodni organizmi, pomemben pa je tudi za ohranjanje kemičnega ravnovesja prsti, vode in rastlin. Sulfatni ioni bodo postali del žveplovega cikla ali pa jih bodo presnovili mikroorganizmi in rastline.
12.3.	Zmožnost kopičenja v organizmih:	Ni znakov potenciala kopičenja v organizmih. Tudi glede na porazdelitveni koeficient n-oktanol/voda kopičenje v organizmih ni pričakovano. Podatki so bili pridobljeni s hidroliziranim produktom. Glede na izkušnje je produkt inerten in biološko nerazgradljiv.

Cinkarna Celje, VARNOSTNI LIST	Stran 7 od 8
Ime izdelka: CEGIPS	

12.4.	Mobilnost v tleh:	Produkt je vodotopen in naravno prisoten v zemlji. Če produkt vstopi v zemljo, bo mobilan v tleh in lahko kontaminira podtalnico.
12.5.	Rezultati ocene PBT in vPvB:	Produkt ni razvrščen kot PBT niti kot vPvB snov.
12.6.	Drugi škodljivi učinki:	Jih ni.

Sklic na 16. točko varnostnega lista

13. Odstranjevanje

13.1.	Metode ravnanja z odpadki:	Ravnanje z odpadki glede na EWC: 06 11 01.
-------	-----------------------------------	--

14. Podatki o prevozu

	ADR, RID, ADN, IMDG, ICAO-TI/IATA-DGR	CEGIPS ni razvrščen kot nevaren za prevoz (ADR (cestni), RID (železniški), IMDG (morski)).
14.1.	Številka UN:	Je ni
14.2.	Pravilno odpremno ime (ZN):	Proizvod ne zapade pod ADR.
14.3.	Razred:	Ni predpisan.
14.4.	Embalažna skupina snovi:	Ni predpisana.
14.5.	Nevarnost za okolje:	Je ni.
14.6.	Posebni previdnostni ukrepi:	Jih ni.
14.7.	Prevoz v razsutem stanju s Prilogo II k MARPOL 73/78 in Kodeksom IBC:	Ni predpisan.
14.8.	Koda za predore:	Ni predpisana.
14.9.	Razvrstitveni kod:	Ni predpisan.
14.10.	Nalepka nevarnosti:	Ni predpisana, saj snov ni razvrščena kot nevarna.

15. Zakonsko predpisani podatki

15.1.	Predpisi/zakonodaja o zdravju, varnosti in okolju, specifični za snov ali zmes:	Uredba CLP Uredba REACH Zakon o kemikalijah Zakon o varnosti in zdravju pri delu Pravilnik o osebni varovalni opremi Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu Pravilnik o zahtevah za zagotavljanje varnosti in zdravja delavcev na delovnih mestih Seznam harmoniziranih standardov, katerih uporaba ustvari domnevo o skladnosti proizvoda z zahtevami
15.2.	Ocena kemijske varnosti:	Ocena kemijske varnosti je bila izvedena.

16. Drugi podatki:

	Navedba sprememb pri revidirani izdaji:	Varnostni list je spremenjen v vseh točkah zaradi uskladitve veljavne zakonodaje.
	Izpis vseh stavkov o nevarnosti (H) in previdnostnih stavkov (P), ki niso bili v celoti izpisani v oddelkih od 2 do 15:	Ni potrebno.
	Usposabljanje delavcev:	Navodila za usposabljanje so dosegljiva na: www.eurogypsum.org
	Viri:	Varnostni listi surovin, predpisi REACH in predpisi CLP.

Ime izdelka: **CEGIPS**

Pojasnilo okrajšav in kratic uporabljenih v varnostnem listu:	ADN	Evropski sporazum o mednarodnem prevozu nevarnega blaga po celinskih plovnih poteh
	ADR	Evropski sporazum o mednarodnem cestnem prevozu nevarnega blaga
	CAS	značilna številka snovi po Chemical Abstracts Service
	CLP	Pravilnik o razvrščanju, pakiranju in označevanju kemikalij (Classification, Labelling and Packaging of hazardous chemicals)
	DNEL	Mejna vrednost pod katero snov nima učinka
	EC	EINECS, ELINCS številka snovi
	EC50	Koncentracija, pri kateri odmre/pogine 50 % preskusnih organizmov
	EWC	evropske kode za odpadke (European waste code)
	IATA	Mednarodno združenje letalskih prevoznikov
	ICAO-TI	Tehnična navodila za varen zračni prevoz nevarnega blaga
	IMDG	Mednarodni kodeks za prevoz nevarnega blaga po morju
	LC50	Letalna koncentracija (inhalacija)
	LD50	Letalni odmerek (zaužitje, dermalno)
	MARPOL	Mednarodna konvencija o preprečevanju onesnaženja morja z ladjami
	MV	Mejna vrednost
	PBT	Obstojne, bio-akumulativne in strupene snovi
	PNEC	Predvidena koncentracija brez učinka
	REACH	Registracija, evalvacija, avtorizacija in omejevanje kemikalij (Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals)
	RID	Pravilnik o mednarodnem železniškem prevozu nevarnega blaga
	SIST	Slovenski inštitut za standardizacijo
STOT	Specifična strupenost za ciljne organe	
STP	naprava za čiščenje odplak	
VPvB	Zelo obstojne in zelo bio-akumulativne	
<p>Informacije temeljijo na našem poznavanju proizvoda v času priprave varnostnega lista. Če kupec ne uporablja proizvoda kot je predlagano oz. priporočeno, nosi sam riziko za eventualno škodo. Seveda pa informacije v varnostnem listu kupca ne odvezujejo dolžnosti, da upošteva vso zakonodajo, ki je vezana na njegovo področje aktivnosti.</p>		